

Cena numeru
7000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi:

Miesięcznie 100.000.
Łącznie z Gońcem 140.000.

Z przes. poczt.

Miesięcznie 120.000
Łącznie z Gońcem 160.000
poza Łodzią 6.500

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 66394.

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

XXVI r.

istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-8 pp

Artykułów i listów anonimowych nie помеща się.

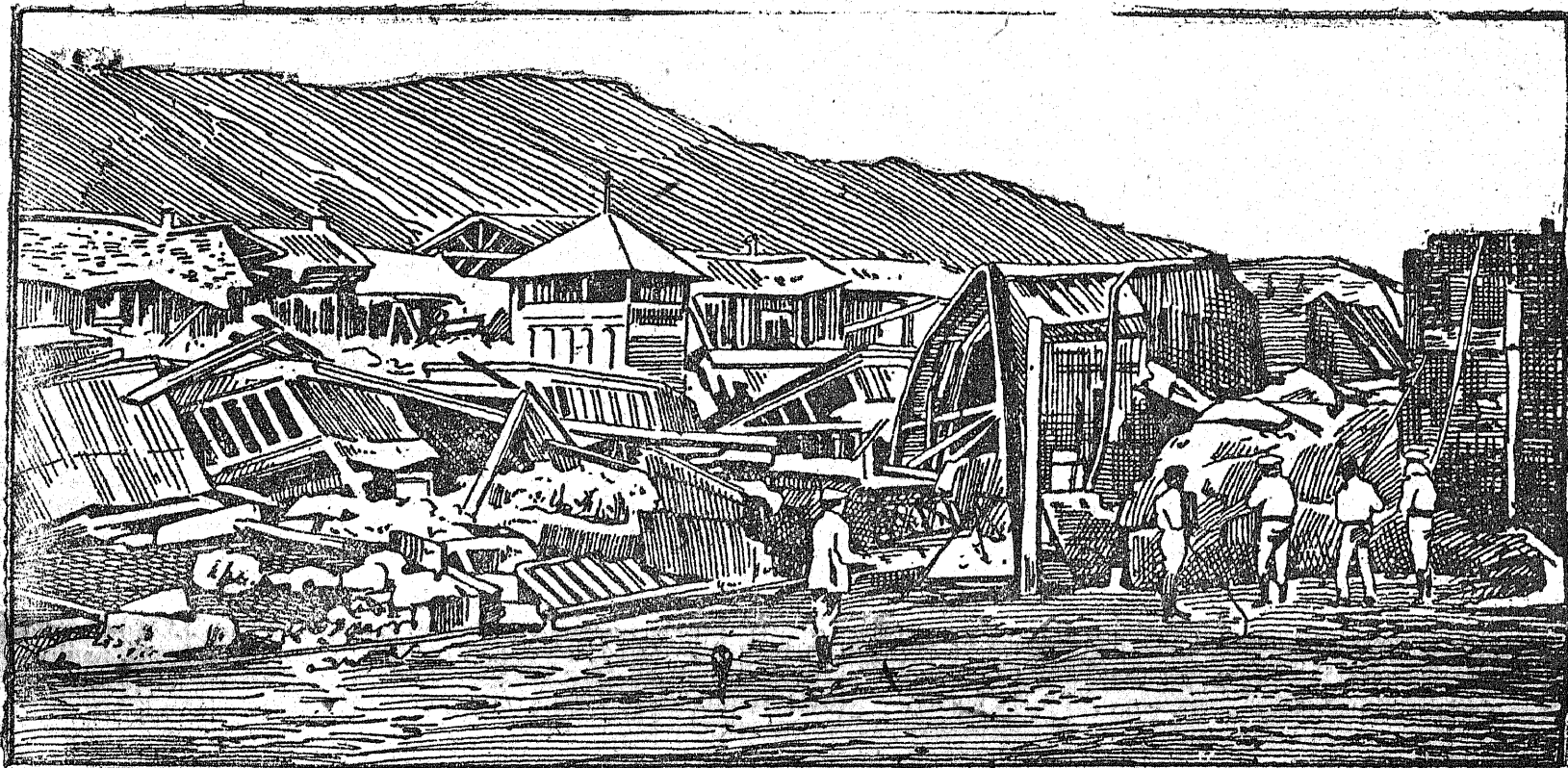
Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Czwartek, dnia 11 października 1923 r.

W krainie ruin i gruzów.

Ilustracja nasza przedstawia ruiny wielkiej przędzalni bawełny w Korymnie w Kanadzie. Wśród zwalisk fabryki przeszło 500 robotników znalazło śmierć.

ANGLIA O POŻYCZCE DLA POLSKI.

(Od własnego korespondenta „Rozwoju“.)

Londyn, 6-go października 1923.

Ogłoszone w tutejszej prasie niedawno statystyczne dane dotyczące aktywnego polskiego bilansu handlowego za ubiegłe 6 miesięcy t. j. od stycznia do lipca br. były naogół dosyć obszernie komentowane, niewiele bowiem krajów może poszczycić się takim faktem.

Jedna z głównych finansowych gazet londyńskich p. t. „The Financial News“, podkreślając korzystny stan ten, stwierdza, że dziwnym jednakże jest że, aczkolwiek z reguły nadwyżka eksportu nad importem powinna dodatnio wpłynąć na poprawienie się kursu marki to jednak dzieje się wprost przeciwnie. Dodaje on, że nawet korzystny bilans handlowy nie jest w stanie zachować spadku polskiej waluty do póki rząd polski nie zaprzestanie posługiwania się prasą drukarską. Ekonomiczne podstawy Polski są niezawodnie zdrowe, czego jest dowodem pomieniona nadwyżka i nie ciąży nad Polską żadne większe zobowiązanie zewnętrzne w rodzaju odszkodowań niemieckich. Jasnem jest przeto, że poprzednie rządy polskie są odpowiedzialne za zaniechanie korzystnej sytuacji w celu zatrzymania inflacji. Na zakończenie „Financial News“ ostrzega tutejsze sfery zainteresowane przed tem dziwnym zjawiskiem zwłaszcza w związku z czynionymi obecnie przez rząd polski wysiłkami otrzymania pożyczki za-

granicznej w Anglii. Wszelkie zamierzenia Polski w tym kierunku powinny być traktowane z największą oględnością dopóki nie uczyni ona szczerego i uczelnego wysiłku zmierzającego do uzdrowienia swych finansów za pomocą wewnętrznych środków. Wskazaniem jest przeto poczekać aż Polska okaże zdecydowany zamiar do poświęceń w tym kierunku, zanim stanie się godną pomocy zagranicy“.

W związku z powyższem streszczeniem godzi się na tem miejscu zaznaczyć, że jako warunek odzyskania zaufania zagranicy, a przede wszystkim angielskiego świata handlowego, City londyńskie przez usta swych finansowych publikacji stawia Polsce konieczność zdania egzaminu, że potrafi się ona gospodarować bez deficytu. Dopóki więc stabilizacja budżetu Polski nie nastąpi, wszelkie kroki zmierzające do uzyskania znaczniejszej pożyczki zagranicznej na dogodnych warunkach będą napotykały na gruncie angielskim na poważne trudności. Już sam fakt, że zażądano tutaj, według relacji p. Ministra Kucharskiego aż 7 i pół do 9 i pół proc. dowodzi o słabości zaufania angielskich finansistów do Polski. Nie ulega wątpliwości, że jest to bardzo wysoka stopa procentowa, jeżeli się weźmie pod uwagę, że oficjalny kurs Banku Angielskiego wynosił 5 proc., a w bankach prywatnych można dostać pod zastaw znaną

Od Administracji.

Skutkiem niezwyklego podrożenia papieru i robocizny zmuszeni jesteśmy z dniem dzisiejszym podnieść cenę numeru do

7,000 mkp.

Ceny wpłaconej prenumeraty pozostają te same do końca b. miesiąca.

Administracja „Rozwoju“.

pewnych walorów pożyczkę na 6 proc. maksimum. Kraje o tak wysokim kredycie jak np. Ameryka a nawet Czechosłowacja uzyskiwały ją prawdopodobnie tutaj na 5 proc.

Nie wiadomem jest oczywiście jakie walory zaproponował rząd polski pod zastaw wspomnianej pożyczki, jednakże przy olbrzymich bogactwach naturalnych Polski, warunki stawiane Polsce przez tutejsze sfery finansowe wydają się być bardzo wygórowane. Powodem ich wysokości należy szukać w tak już oklepanym lecz ciągle niestety aktualnym temacie równowagi budżetowej oraz spadku marki polskiej. Osiągnięcie tej równowagi jest bezwzględnie w roku Polski, panuje tu bowiem przekonanie, że Polska, w porównaniu do Anglii z jej olbrzymim długiem zarówno wewnętrznym jak zewnętrznym wynoszącym około 8 miliardów funtów czyli około £ 163 na jednego obywatela jest zupełnie niedostatecznie opodatkowana, gdzie opodatkowanie nie przenosi £ 3 na jednego ob.

Pozatem, wyżej wymienione dane dotyczące rzekomo aktywnego bilansu handlowego

Tow. Ark. Fr. Korpiński w Warszawie
— polca — (2031b)
mydło alkaliczne
do mycia twarzy u osób z cerą tłustą,
polyskującą, skłoną do wgrów i pryszczy
oraz przy łuszczeniu się skóry.
W wypadkach uperczywych używać należy
mydła alkaliczne Nr 2.

przyjmowane są tu z niedowierzaniem, bowiem opuszczone w nich tak ważny dla Polski punkt tranzytowy jakim jest Gdańsk, co nie zdaje się wzmacniać pewności, że bilans ten jest rzeczywiście aktywnym. W tych warunkach publikowanie, że polski eksport przewyższa import o przeszło 33 miliony franków złotych za ub. miesiące, może wywołać przypuszczenie, że rząd polski świadomie podaje nieścisłe co do tego informacje.

Naogół biorąc, atmosfera City nie jest obecnie przychylnie usposobiona do spraw polskich. W pierwszym rzędzie ostatni katastrofalny spadek marki polskiej naraził szereg większych i mniejszych tutejszych firm na poważne straty. Oprócz tego wytworzyła ją nielubliwość czy też niedbalstwo niektórych eksporterów polskich którzy, korzystając ze słabości marki, oddali się spekulacji walutowej i towarowej, zarywając tutejszych kupców. Wytworzyła się taka sytuacja, że cały szereg tutejszych banków nie chce dyskontować polskich weksli, co oczywiście utrudnia normalny rozwój angielsko-polskich stosunków handlowych. Pomijając wysokie zaufanie jakim się tu cieszy np. wielki przemysł łódzki oraz większe instytucje handlowo-przemysłowe polskie oparte na przedwojennej reputacji, wytworzyła się w Polsce ogromna liczba drobnych spekulantów, którym zupełnie nie zależy na utrzymaniu zaufania zagranicy do Polski, a którzy, oddani spekulacji, dzięki tak częstej stąd wynikającej niesumienności, odstrasza ją w zupełności angielskich businessman'ów od Polski. Znanych tu jest cały szereg wypadków, że wielu bezwzględnych osobników należących do tej kategorii nadużyło zaufania firm tutejszych, od których uzyskali towary na kredyt, niewywiązując się z zobowiązań i uciekając się do różnorodnych wykrętów w rodzaju inflacji itp.

W kraju o tak wysokiej etyce kupieckiej jakim jest Anglia, gdzie olbrzymie operacje finansowe codziennie odbywają się za pomocą ustnych tranzakcji, wyżej wymienione a coraz częstsze niestety wypadki bardzo przykre sprawiają wrażenie, co w rezultacie odbija się jak obecnie na warunkach pożyczki, placenia wysokich procentów które spadnie w końcu na barki poszczególnych obywateli polskich pod postacią dodatkowych podatków i wzrostu drożyzny.

Jednym słowem dla odzyskania niezbędnego dla prestige'u zaufania zagranicy do Polski, która jako wielkie i ekonomicznie bogate państwo, powinna się stać pionierką ładu i kultury na wschodzie Europy, potrzebna jest naderbyta stabilizacja budżetu i marki polskiej, usunięcie ciągle nienajmiej się ograniczeń eksportowo importowych i walutowych przede wszystkim co do materiałów surowych, i dostosowanie metod i etyki handlowej do poziomu zachodnio-europejskiego.

Stefan Kleczkowski.

Czytają „Gazetę Wieczorną”

W zagłębiu Rury praca zaczyna się.

Pertraktacje Stinnesa i przemysłowców niemieckich z gen. Degoutte trwają dalej.

BERLIN, 10-10 (PAT) Z kół urzędowych donoszą: Deklaracja, złożona wczoraj w parlamencie Rzeszy przez ministra Solmanna, uchyla interpelację w sprawie Stinnesa w tym sensie, że kanclerz Stresemann nie zdążył już przyjąć Stinnesa przed jego wyjazdem na terytorium okupowane. Cel podróży Stinnesa i jego towarzyszy był kanclerzowi znany.

BERLIN, 10-10 (PAT) Według doniesień dzienników, związek chrześcijańskich górników zażądał od kanclerza Rzeszy aresztowania dyrektorów kopalni w zagłębiu Ruhr za to, że dopuścili się oni wykroczenia przeciwko konstytucji Rzeszy.

PARYŻ, 10. 10. (AW) „Journal” nawołując do rokowań Stinnesa z generałem Dognette, pisze m. in.: „Celem tych rokowań oficjalnie wysuwanych ze strony przemysłowców, ma być dyskusja co do sposobu wznowienia pracy w zagłębiu Ruhr. Celem rzeczywistym jest wybadanie terenu ze względu na ostateczne uregulowanie sprawy reparacyjnej. Stinnes staje na czele ruchu kapitulacyjnego. W oczach mas robotniczych, mimo swej wielkiej fortany, uchodzi on za zdecydowanego zwolennika udziału robotników w przedsiębiorstwach.

Ponieważ posiada on większość dzienników niemieckich, uważa, że może skupić naokoło siebie opinię publiczną. W r. 1920 Stinnes publicznie proklamował konieczność porozumienia się Niemiec z Francją w sprawie reparacyjnej i zawarcia porozumienia ekonomicznego. W następstwie nagle zmienił swe stanowisko, stając się heroldem oporu.

Dzisiaj ustąpił on wobec stwierdzenia siły Francji i jej niezachwianej woli. Czekamy na czynny.

PARYŻ, 10. 10. (AW) W myśli umowy, zawartej między misją koalicyjną dla terenów okupowanych, a firmą „Phonix” i stalowymi nadreńskimi, ma być podjęta natychmiast dostawa węgla reparacyjnego, jak również wpłacone podatki węglowe.

BERLIN, 10. 10. (AW) „Zeit” dorosł, iż rokowania przedstawicieli przemysłu nadreńsko-westfalskiego mają być kontynuowane nadal.

W bieżącym tygodniu ma się odbyć spotkanie przedstawicieli parlamentarnych terenów okupowanych i reprezentantów sfer gospodarczych tych terenów.

Kto rządzi dziś w Niemczech?

Protest rządu niemieckiego przeciw pertraktacjom Stinnesa.

PARYŻ, 10-10 (PAT) Poseł niemiecki w Paryżu Hoesch odwiedził w środę rano premiera Poincaré i zwrócił jego uwagę na to, że pertraktacje rządu francuskiego z przemysłowcami niemieckimi mogą ujemnie

wpłynąć na przyszłe rokowania między rządami. Hoesch zaznaczył, że po likwidacji biernego oporu rząd niemiecki przedstawi odpowiedni projekt państwowemu sojusznikowi.

Stinnes na indeksie socjalistów.

„Vorwärts” żąda wytoczenia mu sprawy o zdradę stanu.

BERLIN, 10-10 (PAT) Dzisiejszy „Vorwärts” w artykule wstępnym występuje z żądaniem, aby rząd zbadał, czy nie należałoby przeciwko Stinnesowi i jego współnikom,

którzy na własną rękę rozpoczęli rokowania z władzami okupacyjnymi, wytoczyć sprawę o zdradę stanu.

Prusy Wschodnie wobec likwidacji biernego oporu.

Nacjonałści żądają dyktatury.

KRÓLEWIEC, 10-10 (PAT) W Prusach Wschodnich partje prawicowe urządziły liczne wiece, na których mówcy przedstawili położenie polityczne w sposób następujący:

„Likwidacja biernego oporu nie oznacza kapitulacji, lecz prowadzenie walki z Francją w odrębnej formie i inny sposób. Rząd niemiecki winien odpowiedzieć Francji, że zła mała ona traktat wersalski i wskutek tego traktat ten przestał istnieć także dla Niemiec. Ze względu jednak na to, podnoszą koła prawicowe, że traktat ten podpisały także i inne państwa, a zwłaszcza Anglia i Stany Zjednoczone, Niemcy powinni zapewnić sobie wo-

bec tych państw odpowiednią pozycję.

Celem prawicy jest utworzenie gabinetu prawicowego względnie utworzenia dyktatury prawicowej. Rząd prawicowy musiałby wprowadzić obowiązek służby wojskowej. Socjaliści, zdaniem partji prawicowych, muszą odstąpić od 8-mio godzinnego dnia pracy i rzec się strajków. Partje prawicowe Prus Wschodnich twierdzą, że reprezentują 80 proc. ludności Prus Wschodnich i występują wrogo przeciwko władzom państwa dlatego, że Prusy rządzone są przez demokratyczne go prezydenta, przez socjalistycznego prezydenta policji i socjalistycznych landratów.

Wypadki polityczne

Wyjazd Prezydenta.

(wp) Wczoraj rano o godz. 7—ej p. Prezydent Rzeczypospolitej ze swoim orszakiem wyjechał samochodem z Warszawy do obszaru województwa białostockiego. Jak wiadomo, po zwiedzeniu województwa białostockiego p. Prezydent Rzeczypospolitej udaje się do Wilna.

P. Hilton Young.

(wp) P. Hilton Young złożył wczoraj przed południem wizytę Ministrowi Spraw Zagranicznych p. Seydzie.

Opinia kraju za rządem.

(wp) W ubiegłym miesiącu posłowie z działacza Zw. Lud. Nar. odbyli szereg zebrań publicznych i wieców, a mianowicie 43 wiecy w Wielkopolsce i na Pomorzu, 75 w b. Królestwie kongresowem, 2 wielkie wiecy i 46 zebrań dziel-

Flirt niemiecko-bolszewicki.

Pomoc robotników rosyjskich dla proletariatu niemieckiego.
Naturalnie owinięta będzie w bibułę komunistyczną.

MOSKWA, 10-10 (PAT) Rada związków zawodowych Piotrogradu, reprezentująca 400 tysięcy robotników, uchwaliła okazać najdalej idącą pomoc proletariatu niemieckiemu w jego walce z burżuazją. Robotnicy w Baku i Tyflisie wydali podobną odezwę,

wyrażającą gotowość udzielenia natychmiastowej pomocy robotnikom niemieckim.

MOSKWA, 10-10 (PAT) Poseł niemiecki hr. Brockdorff-Rantzen został przyjęty ponownie przez Cziczerina.

Wczorajsze posiedzenie Senatu.

WARSZAWA, 10-10 (PAT) Senat na dzisiejszym posiedzeniu, w myśl wniosków komisji, odmówił wydania sądom senatorów Lewczanowskiej i senatora Kurta Majera.

Senator Adelman referował wniosek w sprawie pomocy dla pogorzelców w Starym Samborze i w imieniu komisji budżetowej wniósł rezolucję, wzywającą rząd do pomocy pieniężnej lub w materiałach budowlanych. Rezolucję Senat przyjął.

INTERPELACJA W SPRAWIE GOSPODARKI FINANSOWEJ I POŻYCZKI ZAGRANICZNEJ.

Następnie przystąpiono do interpelacji senatorów Wóźnickiego, Posnera i innych w sprawie programu gospodarki finansowej i pożyczki zagranicznej. Interpelanci zapytują p. prezesa Rady Ministrów i ministra skarbu, czy skłonni są natychmiast udzielić wyczerpujących wyjaśnień w wyżej wymienionych sprawach.

ODPOWIEDZ MIN. KUCHARSKIEGO, (w skróceniu).

W odpowiedzi na interpelację, zabrał głos p. minister Kucharski:

„Wysoki Senacie! W porozumieniu z prezesem Rady Ministrów, w imieniu jego i swoim, mam zaszczyt oświadczyć co następuje.

BUDŻET BĘDZIE W PRZEPISANYM TERMINIE PRZEDŁOŻONY.

Na wniesione interpelacje, z okazji wniesienia budżetu w terminie konstytucyjnie przepisany, a więc w ciągu października, rząd, specjalnie ja, jako minister skarbu, będę miał zaszczyt przedstawić program i plan działalności w dziedzinie najbardziej niepokojącej, w dziedzinie spraw finansowych. Dlatego zwracam się do wysokiego Senatu, ażeby dyskusji teraz nie wszczynano, względnie, aby dalszych wyjaśnień w tej chwili nie żądać, gdyż chcę na podstawie materiałów i dat, jakie będą zawarte w budżecie, względnie w jego preliminarzu, udowodnić, że to co się do konało, nie jest pustym słowem, ani frazesem, lecz stało się po części czynem, względnie mocnym postanowieniem.

„POTWORNE WIEŚCI” OKAZAŁY SIĘ FAŁSZYWEMI WIEŚCIAMI.

Jeżeli chodziło o sprawę drugą, o sprawę kursujących „potwornych wieści” o

warunkach, na jakich rząd ma zamiar zaciągnąć pożyczkę zewnętrzną, to wobec oświadczeń samego szanownego senatora Wóźnickiego, że sprawy niektóre, podniesione w interpelacji, tracą na aktualności, albowiem miałem zaszczyt nietylko w gronie rządu, lecz i głowie naszego państwa przedstawić to szczegółowo, zaś informacje ogólne, które są potrzebne dla uspokojenia opinii publicznej, miałem zaszczyt podać do publicznej wiadomości. Nie uchylam się od tego, ażeby wysokie ciało ustawodawcze, jakim jest Senat, nie miał prawa żądać powtórzenia tej dyskusji, jednak w granicach tego, co oświadczyłem poprzednio, nic nowego oświadczyć nie mogę.

Pertraktacje były czynione, ażeby rząd mógł się zorientować i wy badać grunt zagranicą, ażeby w swych planach sanacyjnych na szego skarbu, względnie konieczności stabilizacji marki polskiej, za pośrednictwem obcych, wysokocennych walut, mógł się przekonać, czy na pomoc zagranicy liczyć może. Natomiast wszystko to, co szanowni interpelanci nazywają w swej interpelacji „potworne mi wieściami”, chcę stwierdzić, jako niezgodne z prawdą. Albowiem rozchodzące się pogłoski, jakoby rząd, względnie ja, jako delegat w towarzystwie drugiego delegata, i posła w stolicy państwa, w której pertraktacje były prowadzone, sprzedaliśmy względnie zastawiliśmy dobra narodowe, względnie państwowe, są nieprawdziwe.

KŁAMLIWE WIEŚCI O PROWIZJACH.

Natomiast mógłbym to rzec, że były podnoszone niesłuszne podejrzenia, jakoby rząd wypłacił bardzo poważną prowizję, w wysokości miliona dolarów, nie z wymienieniem imion i nazwisk ludzi, którzy tę prowizję otrzymali. Tak samo odnośna notatka przeciw senatorowi Hammerlingowi, który brał udział w tych pertraktacjach, jakoby był dostał 1000 funtów szterlingów na koszt podróży, jest z gruntu nieprawdziwa i kłamliwa.

Dlatego po wyjaśnieniu tych dwóch szczegółów, mam zaszczyt zwrócić się jeszcze raz z prośbą i oświadczyć, że co do programu swego rząd się nie cofnie i z racji przedstawienia w najbliższych dniach budżetu, jawi się z programem swym do wysokiego Senatu.

Senator Wóźnicki wniósł o otwarcie dyskusji nad tem oświadczeniem. W głosowaniu Senat wniosek ten odrzucił.

Wczoraj w Warszawie, 35 wieców w Małopolsce i 21 na kursach.

Na wszystkich wiecach uchwalono pełne zaufanie dla rządu i uznanie dla polityki. Zw. Ludowo-Narodowego.

Nowa ustawa o organizacji władz kolejów.

(wp) W Ministerstwie Kolei dobiega obecnie do końca prace nad ustawą zasadniczą, na której ma się opierać organizacja władz kolejowych całej Rzeczypospolitej, która dotychczas prawie w każdej Dyrekcji kolejowej była różna, co nie pozwalało prowadzić jednolitej gospodarki kolejowej. Ustawa o zakresie działalności Ministra Kolei i ustroju organizacji władz mu podległych jest oparta na 63-cim artykule Konstytucji oraz będzie stanowiła podstawę prawną dla szeregu rozporządzeń, dotyczących organizacji władz kolejowych.

W najbliższych dniach ustawa ta zostanie wniesiona do Sejmu.

TELEFONEM Z WARSZAWY

PENSJE Z GÓRY.

Premier Witos zmienił postanowienie poprzedniego rządu, na podstawie którego państwowi pracownicy kontraktowi płace swe otrzymywali z dołu, w tym kierunku, iż obecnie mają otrzymywać je z góry w miarę postanowień swoich umów lub też uznania swoich przełożonych.

OCHRONA LOKATORÓW.

*) Komisja Prawna rozpoczęła wczoraj obrady nad projektem ustawy o ochronie loka-

Referent projektu wicemarszałek dr. Seyda wyjaśnia, że nowy tekst art. 2—go i 10—go odpowiada uchwałom zapadłym w pierwszym czytaniu w Komisji. W artykułach tych chodzi o ustalenie lokali, wyłączonych z pod ochrony lokatorów oraz o ustalenie t. zw. ważnych przyczyn, uprawniających do wypowiedzenia najmu.

Nowy tekst art. 5—go i 6—go zawiera natomiast zasadnicze zmiany, które polegają na tem, że za pierwszy kwartał 1924—go r. komorne wynosić ma za mieszkania do 6 pokoi 10 proc., a za mieszkania, liczące co najmniej 7 pokoi, za sklepy, hotele i t. d. 20 proc. komornego płaconego w r. 1914, obliczonego według ceny, jaką w d. 15 grudnia 1923 r. P.K.K.P. płacić będzie za monety złote odpowiedniej waluty. Poczynając od I. IV 1924 r. wzrastać ma podstawowe komorne kwartalnie przy pierwszej kategorii o 2 proc. a przy drugiej o 3 proc.

Minister sprawiedliwości przed końcem kwartału ogłaszać będzie sposób obliczania komornego na kwartał następny. Nowy projekt wprowadza pozbawienie właściciela nieruchomości przeprowadzenia remontu aż do wysokości całego komornego.

Po przemówieniu referenta w rozprawie zabierało głos kilkunastu mówców. Przedstawiciel P. P. S. zgłosił wniosek odroczenia rozprawy aż do przeprowadzenia sanacji skarbu. Poza tem zgłoszono cały szereg poprawek rzeczowych.

Głosowanie nad wszystkimi wnioskami odroczone do czwartkowego posiedzenia.

Z ostatniej chwili.

CZY DOJDZIE DO ZGODY MIĘDZY WŁOCHAMI A JUGOSŁAWJĄ?

RZYM, 10. 10. (AW) „Secolo”, w inspirowanym komunikacie oświadcza, że spotkanie Mussoliniego z Pasieczem — jeżeli dojdzie do skutku — winno doprowadzić nietylko do uregulowania sprawy Rjei, lecz także do zapoczątkowania nowego okresu w stosunkach między Włochami a Jugosławią, jak i ogółem państw bałkańskich.

KOMUNISTYCZNA KONTROLA NAD PRZEMYSŁOWCAMI.

BERLIN, 10. 10. (AW) Rząd saski pod wpływem komunistów ogłosił rozporządzenie, w myśl którego zakazuje się przemysłowcom wymawiać robotnikom pracę z wyjątkiem nie wjeżdżających wypadków.

MIELI CZAS WYGADAĆ SIĘ.

PEKIN, 10-10 (PAT) Parlament Chiński uchwalił tekst nowej konstytucji chińskiej po dyskusji, trwającej 12 lat.

P. H. YOUNG WOBEC PRZEDSTAWICIELI PRASY.

WARSZAWA, 10. (PAT) Z przemówienia komandora Hiltona Younga, wygłoszonego do przedstawicieli prasy w ministerstwie skarbu w dniu 10 października r.b.:

„Rad jestem niezmiernie. Ze mam sposobność odwiedzić Polskę. Stanowi to dla nas, t.j. dla mnie i dla moich kolegów, wielką przyjemność, a to ze względu, że zarówno my, jak i nasi rodacy, z gorącą sympatją podziwiamy świetne odradzanie się Polski.

W dzisiejszych czasach ujawniają się we wszystkich krajach Europy podobne sobie zagadnienia, wobec czego jest rzeczą wysoce pożyteczną, iż państwa te wymieniać mogą między sobą myśli co do najlepszego rozwiązania owych zawiłych zagadnień. Jak już powiedziałem, wiarygodna nasza jest ściśle nie urzędowa, a tylko doradcza.

Pozwolę sobie powiedzieć jedno słowo przestrogi. Z ciężkiego doświadczenia w dziedzinie skarbowości przekonałem się, że droga prowadząca do dobrobytu państwa, nie może być krótka i rychła nie można jej obchodzić celem skrócenia.

NA MARGINESIE.

Aż do mdłości.

Więcej niż na drzewie liści
Mamy strajków, różnych wkoło.
Komuniści, socjaliści,
W Polsce bawia się wesoło.
Zre anarchja nas nie skrycie,
Chcąc zagrzebać w nędzy grobie;
W końcu ludziom brzydnie życie,
Dziś w próżniaczej marnej dobie!
Berlin z Moskwą bicz nam kręci,
Zabiegając drogą krzywą,
Socjaliści są kontenci,
Bo anarchja, to ich żniwo!
Żyć więc niezbyt jest wesoło,
Gdy czas płynie najgoręcej, —
Same strajki! strajki i nic więcej!
Czy gdzieś płacą, czy nie płacą, —
Aby pozór wymyślony,
Niewiadomo po co, na co,
Strajk wybucha na wsze strony!
Więc strajk tu, tam, owdzie, wszędzie,
Bez ochoty, czy z ochotą;
Zaś robociaż w owczym pędzie
Za socjałem lezie w błoto!

Stanisław Żyżkowski (Ezset).

WIADOMOSCI Z KRAJU.

Radca kolejowy szpiegiem.

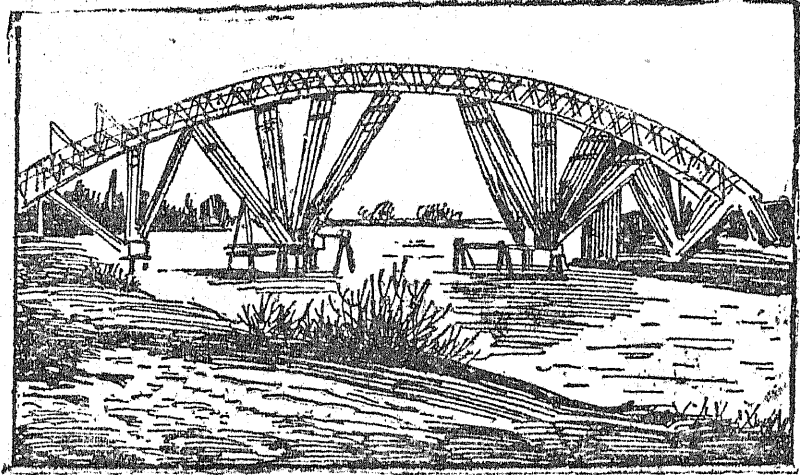
(k) Przed kilku dniami aresztowano w Katowicach radcę katowickiej dyrekcji kolejowej Adolfa Matheję, górnoślązaka, pod zarzutem udziału w szpiegostwie na korzyść Niemców i bolszewików.

Od dłuższego czasu istniała w Katowicach szajka szpiegowska, mająca swą centralę we Wrocławiu. Władza śledcza wpadła na trop jednego z członków tej bandy, który przez stosunki z pewną damą poznał się z radcą Matheją za pośrednictwem którego próbowano dostać się do sfer wojskowych i zdołać być plany mobilizacyjne.

Aresztowano również Jana Szubika, oskarżonego o udział w szpiegostwie, który w porozumieniu z radcą M. przyjmował z dyrekcji kolei zamówienia na druki, choć nie miał własnej drukarni.

Arcydzieło Matejki na licytacji.

(k) W jednym z zakładów sprzedaży dzieł sztuki w Warszawie wystawiono na licytację jeden z najwspanialszych obrazów Matejki — portret dzieci artysty z psem. Chociaż za dzieło to żądają w stosunku do warunków przedwojennych śmiesznie niską cenę, bo 500 rb., to jednak Depart. Sztuki w obecnych warunkach finansowych państwa jak nas informują nie jest w stanie nabyć tego arcydzieła do zbiorów państwowych. Może jednak znaleźć się ludzie, którzy drogą składek wykupią to dzieło i ofiarują go w da-

Wielkie prace inżynierskie we Francji.

Francuzi są ogromnie dumni ze świeżo ukończonego wspaniałego mostu Saint - Pierre - de Vauvray, ponieważ jest to most większy nawet od słynnego mostu koło Minneapolis na Missisipi. Długość mostu na Missisipi wynosi 120 metrów, natomiast most Saint - Pierre - de Vauvray, obejmujący jednym łukiem Sekwanę — może się poszczycić długością 131 metrów.

rze norodowym. (Sala licycyjna mieści się przy ul. Chmielej 5).

Uprowadzona.

(k) Mniej więcej przed miesiącem zaginęła w Lublinie 14-letnia dziewczyna, zamieszkała przy ul. Foksal Nr. 2. Poszukiwania na razie nie dały wyników. Dopiero dnia 4 bm. policja lubelska została zawiadomiona, że w Warszawie wykryto potajemny dom rozpusty, w którym znaleziono około 20 dziewcząt, wśród których jedna odpowiada w zupełności rysopisowi zaginionej w Lublinie. Dziewczeta są pod opieką w Warszawie. Po wyższy fakt każe przypuszczać, że na terenie Lublina i okolic działa jakaś ekspozytura handlu żywym towarem.

Likwidacja etapów repatriacyjnych.

Komisja oszczędnościowa przy Min. Pracy i O. S. postanowiła zlikwidować prawie wszystkie etapy repatriacyjne z wyjątkiem trzech. Etap Baranowicze zlikwidowany zostanie dn. 15 listopada. W budżecie państwa utrzymanie etapów stanowiło bardzo poważne pozycje.

Wywiezione dzwony wracają do kościołów.

W niedzielę dnia 7 bm., jako w dzień M. B. Różańcowej, odbyła się w kościele św. Jakuba w Wilnie niezwykła uroczystość: oto pierwszy z zabranych dzwonów wrócił do Wilna, by z wieży św. Jakóba znów swym głosem wiernych wołać. Dzwon ten przypadkiem znalazł się wśród innych, zwróconych nam przez bolszewików, w Warszawie i tam odnaleziony i do Wilna przywieziony został dzięki gorliwości proboszcza kościoła św. Jakóba. Według doskonałego znawcy i monografisty dzwonów Wileńskich p. M. Brenszteina, dzwon ten, ważący 280 funtów, odlany został w r. 1727 przez Andrzeja Dörlinga w Królewcu, o czym świadczy napis łaciński. Jako rzadki w Wilnie zabytek sztuki odlewniczej, ozdobiony artystycznie wykonane-

mi w płaskorzeźbie wizerunkami obu świętych patronów kościoła, posiadający napis z datą, nazwiskiem gisera i miejscem odlewu, a nadto znakomicie zachowany i sławny ze swego wyjątkowo pięknego, czystego dźwięku, stanowi on cenny zabytek sztuki odlewni.

Nowy plan wyżywienia żołnierzy.

M. S. Wojsk. dbając o należyte wyżywienie żołnierzy wprowadza w życie na rok gospodarczy 1923-24 nowy plan zaopatrzenia armii w żywność. Według tego planu strawa żołnierska ma być znacznie urozmaicona, przyczem dwa razy w tygodniu wprowadzona będzie świeża jarzyna. Również kawa, której nadmiar ujemnie wpłynął na fizyczny rozwój żołnierzy, ma być w części zastąpiona kartoflami i tłuszciami.

Czarny aktor.

W Ameryce pomimo uprzedzenia, jakie ludność żywi do murzynów wogóle, budzi zachwyty artysty dramatyczny Nicool, występujący przeważnie w tragediach Szekspira. Nicool wybiera się w dłuższą podróż po Europie i zamierza gościć we wszystkich wybitniejszych jej teatrach. Jeżeli odwiedzi Polskę, dla Poznania i Krakowa: czarny Otello i Szajlok nie będą nowością. W roku 1835 na widnokręgu europejskim ukazała się gwiazda dramatyczna pierwszorzędnej wielkości. Był to Ira Aldridge murzyn, urodzony w 1805 r., syn naczelnika jednego z pokoleń w Senegambji, wychowany w duchu europejskim przez misjonarzy protestanckich. Po występach tryumfalnych w Ameryce, później w Anglii w 1853 r. Aldridge występował w Poznaniu i Krakowie z powodzeniem olbrzymim. Do Warszawy nie mógł przyjechać, namiestnik Paskiewicz bowiem miał się wyrazić: „nikakich negrów” (zadanych murzynów) i zabronił mu wstępu do miasta. Czarny Otello drogą okólną pojechał do Petersburga, gdzie występował w rolach tytułowych repertuaru szekspirowskiego, bez żadnego dla caratu niebezpieczeństwa.

Maszyna do pisania.

(Skrifmskinen).

Staruszka siada zdetonowana na kanapie przy drzwiach, gdy tymczasem woźny idzie do dyrektora z biletem wizytowym, który jedna z urzędniczek, panna Blixtberg, pośpiesznie jej sporządziła.

— Mogę pójść o zakład, że dyrektor jej nie przyjmie, szepcze pannie Blixtberg kajsjerka.

— Głupiaś! Niewątpliwie pośpieszy powitać swoją starą matkę, odpowiada z przekonaniem panna Blixtberg. Nie sądzisz chyba, że nasz pryncypał nie ma serca.

— Bardzo być może, iż je posiada, chociaż nie jest takim aniołem, jak to sobie wyobrażasz. W każdym razie nie zechce wobec personelu uchodzić za syna tej staruszki i skieruje ją przez woźnego do swego mieszkania. Boże, jakżeby się irytował, gdyby wiedział, że nieobcemu nam jest co to za jedna. Ale powiedz, w jaki sposób ją poznałeś?

— A no, moja droga, kiedyś dziś

wczesnym rankiem przyszła tutaj przed innymi w celu napisania na maszynie kilka listów prywatnych, zastałam staruszkę siedzącą w przedpokoju. Zapytałam kiedy można zastać dyrektora; powiedziała mi, że obecnie bardzo jest zajęty, i poradziłam, by zaczekała do poniedziałku. Tak ją to zmartwiło, że lzy miała w oczach i na wszystko w świecie zaczęła mnie prosić o ułatwienie widzenia się z dyrektorem. Wreszcie zwierzyła mi się, iż dyrektor jest jej synem, i że od kalku lat go nie widziała. Staruszka odbyła pieszo kilkumilową drogę do najbliższej stacji kolejowej i powierzyła siebie po raz pierwszy w życiu kolej żelaznej, jadąc całą dobę, ażeby zobaczyć swego syna. I sądzisz, że nie zechce jej przyjąć? Tymczasem, wzięłam kartonu, napisałam na nim Gunilla Persson — nazwisko staruszki — i nauczyłam ją, że należy dorezwać kartę woźnemu skoro nadejdzie i o cel przybycia zapyta. Pomyślałam jednak, że nasz pan szef będzie niemiłe teraz zdziwiony, skoro zobaczy bilet wizytowy swej matki. Rozmowa obu szepczących pań została nagle przerwana, gdyż z pokoju szefa wychodzi woźny, Panna Blixtberg rzuca koleżance

znaczące spojrzenie, które mówi: Teraz zobaczysz, co będzie!

Woźny podchodzi do starszego pana również oczekującego na „audjencję” i wprowadza go do „sanktuarjum”. Następnie powraca i zapytuje siedzącą przy drzwiach staruszkę:

— Czy ma pani coś ważnego do powiedzenia panu dyrektorowi?

— Ważnego? Ważnego? — bełkocze staruszka i bezradnie rozgląda się dokoła — Nie, — mówi wreszcie drżącym głosem — nic ważnego, o ile nie ma czasu przyjąć...

— W takim razie niech pani będzie łaskawa przyjść rano w poniedziałek, bo pan dyrektor dzisiaj bardzo zajęty.

Staruszka z trudem powstaje ze swego miejsca; nie nie mówi, ale panna Blixtberg widzi smutny wyraz jej pomarszczonej twarzy i, nie bacząc na triumfujący uśmiech koleżanki, podbiega do woźnego.

— Czy doreczyliście naprawdę bilet szefowi? zapytuje go.

Oczywiście.

(D. c. n.)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Czwartek 11 października Placydy i Zenona.
Wschód słońca g. 6 m 47
Zachód „ g. 5 m 59

— Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 63)
„W obliczu śmierci” i „Ubierz się nareszcie”
Teatr Popularny (Ogrodowa 18)
„Głośna sprawa”
„Luna” (Przejazd 1)
„Purpurowa miłość”
„Casino” (Piotrkowska 37)
„Intryga i miłość”
„Odeon” (Przejazd 2)
„Przygody jednej nocy”
Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Pieniądze — Miłość — Szczeście”
Kino Spółdzielni Prac. Państwowych
„Skandal w eleganckim świecie”
Kalendarzyk historyczny.
1285 Przemysław II poślubił Ryzę, córkę Władysława.
1831 Wojska rosyjskie zajmują Zamość.

Wiadomości bieżące

— Przyjazd senatora.

Nasz korespondent Warszawski donosi, że francuski senator Beranger, który przybywa w tych dniach do Polski, odwiedzi również Łódź.

Odwiedziny senatora Berangera, związane są z kwestją pożyczki francuskiej, jaką ma Polska uzyskać nad Sekwaną.

— Z Poczty.

Z dniem dzisiejszym Urząd Pocztowy przy nadawaniu paczek i listów wartościowych zagranicznych oblicza franki szwajcarski po kursie 95 000 mkp. (pap)

— Obchód 150 rocznicy Komisji Edukacyjnej w szkołach powszechnych.

Wyznaczony przez Wydział Oświaty i Kultury na dzień 14 października, w Teatrze Miejskim uroczysty poranek dla wychowanków szkół powszechnych ku uczczeniu 150 latniej rocznicy Komisji Edukacyjnej z przyczyn niezależnych od Wydziału nie odbędzie się. Poranek ten odbędzie się dopiero 28 października r.b.

— Poranki Łódzkiej orkiestry symfonicznej.

Mając na celu udostępnienie „ozrywek kulturalnych szerokim sferom ludności przez obniżenie ceny biletów wejściowych, Magistrat postanowił zwolnić od podatku miejskiego poranki muzyczne, urządzone w niedziele i święta przez Łódzką Orkiestrę Symfoniczną.

— Nominacja.

W związku z reorganizacją Wydziału Zdrowotności Publicznej i ujęciem jego kompetencji w dwa odrębne działy: sanitarny i szpitalnictwa, na stanowisko kierownika działu sanitarnego zaangażowany został dr. Artur Starzyński, major lekarz rezerwy W. P. Reorganizacja Wydziału Zdrowotności Publicznej ma na celu rozszerzenie zakresu działalności Wydziału i jej zintensyfikowanie wobec aktualnych doniosłych zadań zarządu miejskiego w dziedzinie sanitacji i higieny.

— O byt państwowej szkoły przemysłowej.

Jak już w swym czasie donosiliśmy, istniejąca w Łodzi państwowa żeńska szkoła przemysłowa z najrozmaitszych przyczyn miała być zlikwidowana.

Wobec tego, że szkoła ta rozwija się bardzo dobrze i wobec tego, że zamknięcie jej uniemożliwiłoby licznej rzeszy pracowników państwowych i niezamożnej inteligencji posyłanie swych dzieci do szkoły, zwrócili się przedstawiciele rodziców do Kuratorium O.S.E. oraz do Wydziału Oświaty i Kultury.

Celem szybszego załatwienia tej sprawy i zapobieżenia zamknięciu tej niezwykle

W sprawie porozumiewawczej komisji międzyzwiązkowej pracowników państwowych woj. łódzkiego.

Jak już donosiliśmy w związku z zamierzonym swego czasu strajkiem pracowników państwowych odbyło się w ubiegłym poniedziałek w komisariacie rządu drugie z rzędu posiedzenie delegatów wszystkich stowarzyszeń i związków urzędniczych woj. łódzkiego celem powołania do życia porozumiewawczej komisji międzyzwiązkowej na województwo łódzkie.

Do Uchwał Konkretnych jednak nie

doszło gdyż, jak nam donosi nasz korespondent warszawski, powstała w międzyczasie w C. K. P. P. kwestia prawna, czy taka międzyzwiązkowa komisja porozumiewawcza nie koliduje z postanowieniami prawnymi i C. K. P. P. potem wskutek tego delegatom łódzkich stowarzyszeń i związków urzędniczych wstrzymać się na razie od dalszej akcji w tym kierunku. (t)

Z działalności Instytutu nauczycielskiego T. N. S. W.

Wobec rozbudowy szkolnictwa i planów reform obejmujących całokształt zagadnień polityki szkolnej daje się w Łodzi odczuwać bardzo silnie brak nauczycieli, z odpowiednimi kwalifikacjami.

Brak ten i w Łodzi bardzo jest widoczny, to też celem zarządzenia mu podjął Instytut Nauczycielski pracę w tym kierunku.

Instytut liczył w roku ubiegłym 732 słuchaczy i dzielił się na cztery wydziały: 1) Instytut dla nauczycieli szkół średnich z wykładami ze wszystkich przedmiotów szkoły średniej, z seminarjami i ćwiczeniami.

2) Wykłady z zakresu filozoficznego, 3) kurs dwuletni dla nauczycieli szkół powszechnych i kurs roczny dla nauczycieli szkół średnich, którzy wygłosili ogółem 3784 wykład. z języka polskiego, pedagogiki, dydaktyki i psychologii matematyki, historii, geografii, filologii klasycznej, fizyki i chemii rysunków, higieny, śpiewu, gimnastyki i t. d.

ważnej placówki oświatowej w Łodzi wyjechała w dniu wczorajszym specjalna delegacja, która zwróci się do Min. W. R. i O. P., Głabińskiego. (pap)

— Teatr został zwolniony od podatku miejskiego.

Na onegdajszym posiedzeniu magistratu rozpatrywano sprawę zwolnienia teatru miejskiego od podatku miejskiego w wysokości 10 proc. Magistrat przychylił się do prośby teatru i zwolnił go od podatku miejskiego pozostawiając jednak nadal składkę na budowę teatru. (bip)

— Sprawa Teatru Miejskiego.

Na posiedzeniu w dn. 9 b. m. Magistrat rozpatrywał wniosek Komisji Teatralnej w sprawie: a) zwolnienia widowisk teatralnych od miejskiego podatku widowiskowego (10 proc.) i utrzymania składki na budowę gmachu teatralnego (10 proc.), oraz b) zmiany § 4 umowy z dyrektorem teatru w tym sensie, aby Magistrat mógł udzielić teatrowi miesięcznych subsydjów w wysokości ponad 50 proc. wzrostu drożyzny, wykazanego przez Komisję Wojewódzką. Po dłuższej dyskusji Magistrat postanowił przychylić się do pierwszej części wniosku Komisji Teatralnej, tj. zwolnić teatr od podatku widowiskowego, utrzymując składkę na budowę gmachu teatralnego. Co się tyczy drugiej części wniosku Komisji, Magistrat uchwalił do tychczasowego brzmienia § 4 umowy nie zmieniać i wypłacać teatrowi nadal subwencję w wysokości, przez ten paragraf przewidzianej.

— O pożyczkę dla Łodzi.

W dniu wczorajszym wice prezydent Groszkowski wyjechał do Warszawy w sprawach finansowych. Wyjazd ten ma na celu otrzymanie pożyczki dla miasta. (bip)

— W sprawie domów dla oficerów.

Władze wojskowe poczynając starania celem budowy domów oficerskich zwróciły się do województwa z prośbą oddania im jakiegoś placu. W odpowiedzi p. wojewoda Rembowski zakomunikował generałowi Majewskiemu, że na terenie Łodzi niema placów państwowych, nadających się pod budowę domów wojskowych.

W roku bieżącym Instytut otworzył swe podwoje i szerszym masom, a w tym celu zaangażował docentów z Warszawy Wolnej Wszechnicy i Uniwersytetu i w dniu 17. września rozpoczął wykłady.

W dniu 6 października wygłosił pierwszy ze swych wykładów o historii filozofii w Polsce poseł Zieleniecyk z Warszawy który odczyty na ten temat wygłaszać będzie co dwa tygodnie.

Pozatym zgłosił chęć wykładania najwybitniejsi prelegenci, a między innymi dr. Gurynowicz, Ujejski i Słoiński z Warszawy (literatura) Mościcki, Stojanowski, Zukowski (historia) Sierpiński, Grotowski, Bieńkowski (matematyka) Tatarkiewicz, (filologia) Zieliński (filozofia)

W ten więc sposób Instytut spełnia swoje trudne zadanie, jedynej w Łodzi Wyższej Uczelni i umożliwia prowadzenie normalnych studiów naukowych lub poznania stanu nauki w chwili obecnej. (pap)

W celu wyjaśnienia tej sprawy i zapoznania się z sytuacją terenową, Łódź zgodnie z wnioskiem dowódcy okrędu wyznaczono konferencję, na której obecni będą przedstawiciele władz. Magistrat reprezentować będzie ławnik wydziału gospodarczego p. Bednarczyk. (bip)

— Dodatek za manewry dla funkcjonariuszy państwowych i kontrakt.

Dodatek na czas ćwiczeń (manewrów) przysługuje również wszystkim tym cywilnym funkcjonariuszom państwowym i kontraktowym (lekarze, kapelmistrze itp.) którzy ze swymi oddziałami wyruszają na ćwiczenia.

Dla funkcjonariuszów państwowych od 12 do 9 stopnia służbowego dodatek powyższy przysługuje w wymiarze, jak dla szeregowych zawodowych, zaś dla funkcjonariuszów państw. od 8 stopnia służb. w górę w wymiarze jak dla oficerów. (pap)

— Ważne dla inwalidów.

Dyrekcja kolei państwowych w Poznaniu ogłosiła przetarg publiczny na dzierżawę restauracji dworcowej w Chodzieży. Pierwszeństwo mają inwalidzi. Termin składania ofert w Poznaniu do dn. 15 bm.

— Emigranci polscy w sytuacji bez wyjścia.

Linje okrętowe żądają od wychodźców opłaty za karty okrętowe wyłącznie w dolarach, których z wielkim trudem zaledwie niewielu kupić może. Z drugiej strony Min. Skarbu nie może zmusić Tow. Okrętowych do przyjmowania należności za karty okrętowe w markach polskich. Stąd wytwarza się dla wychodźców wprost położenie bez wyjścia.

— Ważne dla emigrantów.

Z Urzędu Emigracyjnego Komunikują, że wszystkie przysłane affidavity będą w najbliższych dniach rozpatrzone i rozesłane przed końcem października do starostw. Affidavity przesłane za pośrednictwem linii okrętowych będą również odesłane do starostwa w razie ostemnowania tychże. Affidavity odrzucone zwróco-

ne będą linjom okrętowym, które winny o tem zawiadomić emigrantów.

— **Brukowanie ulicy.**

W związku z uchwałą delegacji Wydziału Budownictwa magistrat postanowił przystąpić do najpilniejszych robót brukarskich przy ul. Cegielnianej. Ulica zostanie wysypana żwirem, co pociągnie za sobą koszty w sumie ok. 30 milionów mk.

— **Akcyza od spirytusu zostanie podwyższona.**

Od 15 października podwyższona zostanie akcyza od spirytusu, a mianowicie 200 tys. mk. od litra. Z powodu ustanowienia nowej akcyzy ministerjum skarbu poleciło wstrzymać rozlew spirytusu w fabrykach do 15 bm. i z tegoż względu wszelkie rozlewnie wstrzymały sprzedaż wódek. (bip)

— **Sklepiarze chcą walczyć z pośrednikami.**

Do referatu walki z lichwą zgłosiła się delegacja sklepiarzy, przeszło 50 osób, którzy życzyli sobie podjęcia wspólnej walki z pośrednikami. W związku z tem dr. Grabowski odbył z nimi konferencję, na której wyłoniono komisję, mającą na celu ustalenie cen na artykuły spożywcze co poniedziałek na cały tydzień.

Komisja będzie również współdziałać z organami policji, aby ceny te były przestrzegane. Narazie ustalono cenę mleka na 12 tys. mk. litr, masło osekowe 240 tys. kwar, ciemna kartofli 125 tys. chleb I-go gatunku 50 tys., i II-go gatunku 40 tys. mk. (bip)

— **Oświata drożeje.**

We wtorek na posiedzeniu magistratu ławnik Kruczkowski referował sprawę podwyższenia opłat, pobieranych od słuchaczy miejskiego uniwersytetu robotniczego. Wydział oświaty proponował, aby pobierać od robotników 50 tys. mk., a od innych obywateli bez określonego zajęcia 150 tys. Magistrat jednak postanowił pobierać po 50 tys. mk. od wszystkich słuchaczy bez różnicy. (bip)

— **Nowe banknoty.**

W dniu wczorajszym ukazały się w obiegu banknoty wartości 500,000 mk. Nowe banknoty koloru banknotów ćwierć milionowych wyróżniają się znacznie mniejszym formatem. (pap)

— **Strejk w fabr. Gayera zakończony.**

Jak już donosiliśmy wybuchł przed kilku dniami w fabryce Gayera zatarg spowodowany nieuwzględnieniem żądań robotników. Robotnicy ci żądali wypłacenia im zasiłki oraz towaru wobec zbliżającej się zimy.

Wobec odmownego stanowiska administracji fabryki robotnicy zorganizowali strejk, a mianowicie co dwie godziny strejkował inny oddział.

Wobec tego administracja fabryki uwzględniła postulaty robotników i zaniechała wydalenia dwóch robotników, którzy akcję robotników zorganizowali. W dniu wczorajszym robotnicy wrócili do pracy. (pap)

Teatr i sztuka

— **Teatr Miejski.**

Dzisiaj niezwykle tragiczna historia „W obliczu śmierci” i przezabawna farsa „Ubierz się nareszcie” — obie sztuki ze znakomitą Solską. — Jutro „Kochanek od serca”. W sobotę popoł. o g. 4-ej „Fantazy” dla szkół, ceny znacznie niższe.

— **Teatr Popularny.**

Dziś, we czwartek 11 bm. o godz. 8,15 w. sensacyjna sztuka w 6 obrazach tłumaczona z francuskiego p.t. „Głośna sprawa”.

W piątek, 12 bm. o godz. 8,15 w. „Głośna sprawa”.

W sobotę, 13 bm., o godz. 3 i pół widowisko dla młodzieży.

Wieczorem o godz. 8,15 w. premiera komedii M. Bałuckiego w 3 akt. „Grube ryby”. Reżyseruje L. Wiśniewski.

— **Koncert Mikołaja Orłowa.**

W czwartek d., 18 bm. w sali Filharmonji na 5-tym koncercie z cyklu wielkich solistów wystąpi słynny pianista-wirtuoz Mikołaj Orłow, który daje w tym sezonie już piąty z rzędu koncert w Warszawie przy wy-

Sprawa ochronek dla dzieci.

Na wtorkowym posiedzeniu delegacji Wydziału Oświaty i Kultury ławnik Z. Hajkowski składał sprawozdanie z dokonanej przez niego wizytacji ochronek.

Ze sprawozdania ławnika Hajkowskiego delegacja dowiedziała się, że Magistrat nie prowadzi na własną rękę ochronek, lecz tylko subsyduje ochronki utrzymywane przez rozmaite instytucje przez aprowidowanie i opłacanie pensji ochroniarek. Wogóle Magistrat pokrywa od 55 proc. do 84 proc. kosztów utrzymania ochronek. Z pomocy Magistratu korzystają: 4 katolickie, 3 marjańskie i 2 żydowskie ochronki. W ochronkach

tych znajduje się 574 dzieci w wieku od 4 do 10 lat. Warunki, w jakich rozwijają się ochronki, są niepomysłne. Przedewszystkiem w ochronkach brak odpowiednich lokali oraz wewnętrznych urządzeń. Delegacja Wydziału po wysłuchaniu sprawozdania ławnika Hajkowskiego, postanowiła dążyć do polepszenia stanu ochronek w Łodzi w granicach obecnej możliwości przez zorganizowanie fachowej opieki oraz zapewnienie ochronkom pomocy lekarskiej. W zasadzie zaś delegacja uznała za pożądane zakładanie wzorowych ochronek miejskich.

przedanej sali. Na program złożą się utwory Chopina, Liszta, Scialottiego i in.

Bilety w kasie Filharmonji

Ze sportu.

Międzyszkolne zawody lekko-atletyczne

Zawody powyższe urządzone były staraniem Miejskiego Sem. Naucz. i Gimn. im. ks. Skorupki.

Tego rodzaju imprezy sportowe są najlepszą propagandą zaniedbanego u nas sportu lekkoatletycznego, więc powinny one gromadzić na boisku sportowym najlepszych lekkoatletów — uczniów nie tylko dwu, ale wszystkich szkół łódzkich, wdzięczni więc jesteśmy Dyrektorom N. S. N. i Gimn. im. Skorupki za zrealizowanie trudnego początku. Zawody zgromadziły około 40 zawodników i 1000 publiczności, przeważnie młodzieży szkolnej. Wyniki, osiągnięte przez poszczególnych zawodników, są wprost świetne.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje czas biegu 100 m. 11,45. (Kozłowski — Gimn. Skorupki). Czas ten do ostatnich czasów był rekordem polskim. Wyniki rzutu dyskiem i kulą b. dobre: 28 m. 60 cm. i 11 m. (Krauze — Sem. Kozłowski, Hetman — Gimn. Sk.). Skok w dal nie odbył się z powodu ciemności.

Piłka siatkowa: 30:19, a nożna 2:0 na korzyść Gimn. im. Skor.

Dyplomy otrzymali następujący zawodnicy: Krauze — Sem. (75 punktów), Kozłowski — G. (72 p.), Górkiwicz — G. (64 p.), Sarniecki — G. (61 p.), Hetman — G. (57 p.), Strzelecki — Sem. (54 p.), Wachowiak — Sem. (52 p.). Pierwsi trzej oprócz dyplomu dostaną pamiątkowe żetony.

Gor.

— **Placówka Żeńska Zw. Hallerczyków w Łodzi.**

W dniu 7 bm. odbyło się zebranie organizacyjne Placówki Żeńskiej Zw. Hallerczyków przy Chorągwi Łódzkiej. Przy obecności członków zarządu Chorągwi Łódzkiej pp. Grzegorzaka, Stanikowskiego i Boniewicza oraz dotychczasowej Sekcji Żeńskiej, postanowiono jednogłośnie zorganizować placówkę Żeńską, mającą na celu niesienie pomocy doraźnej członkom, inwalidom, wdowom i sierotom po b. Hallerczykach, czuwanie nad czystością idei narodowej i t. d.

Wybrano zarząd który stanowią: Przewodnicząca p. St. Chądzyńska, zast. p. Konieczna, sekretarz p. Górczakowa, skarbnik p. M. Turkówna oraz członk. zarządu pp. Z. Konarska, L. Raczewska, A. Szymańska i St. Bednarkówna.

Tymczasowa siedziba mieści się przy Nar. Org. Kobiet ul. Moniuszki 11.

— **Ze Stowarzyszenia Techników.**

„W piątek dn. 12 bm. o g. 8 wiecz. w lokalu Stowarzyszenia Techników, Andrzeja 3, wygłosi odczyt p. inż. Rau na temat: „O Zagłębieniu Dąbrowskim”. O jaknajliczniejsze przybycie członków oraz gości wprowadzonych uprasza.

Zarząd.

Przemysł i handel.

STRAJK W PRZEMYSŁE ZAPALKOWYM.

(-) W uzupełnieniu wiadomości o wybuchu strajku w warszawskiej fabryce zapalek „Płomyk” otrzymujemy dalsze informacje: W dniu wczorajszym zastrajkowali pracownicy fabryki zapalek w Częstochowie.

W fabrykach „Błonie” i „Mszczonów” strajk trwa już od 3 tygodni. Wreszcie na dobitek sprawy na dziś został zapowiedziany strajk w Pińsku.

Strajki te wybuchły na tle ekonomicznem. W fabryce „Płomyk”, według udzielonych nam z zarządu informacji, zarobki robotników wahają się między 154,080 a 344,960 mkp. dziennie płaca kobiety wynosi 117,160 mkp. małej zaś dziewczynki — 58,520 mkp.

Strajkujący domagają się podwyżki 40—65 proc. niezależnie od zwykłej podwyżki, ustalonej orzeczeniem komisji statystycznej, jak również żądają, by nadzwyczajna ta podwyżka podlegała na przyszłość zwykłym procentowym.

Zarząd fabryki żądaniom tym odmówił i nie wszczął nawet rokowań z robotnikami.

SKONFISKOWAĆ FABRYKI ŁÓDZKIE

(-) Pogrom pisze „Kurier Czerwony Warszawski” bandytów walutowych dał już wyniki realne.

Panika na czarnej giełdzie nie sprzyja bynajmniej podnoszeniu kursu dolara.

Natomiast dowiadujemy się, że fabrykanci łódzcy postanowili sparaliżować akcję państwową, zmierzającą do obniżenia walut obcych.

I onegdaj wieczorem przemysłowcy łódzcy rzucili olbrzymią ilość marek polskich na zakup dolarów, płacąc za nie każdą żadaną cenę.

Wiść o tem przedostała się już wczoraj rano do spekulantów warszawskich, którzy uślużają u nas znowu wywołać hausę na dolara.

Najwyższy czas całą zgrają osadzić w kryminalne.

Wiersz wsta przed nie!

I PRZEDGIEŁDA.

Belgia 32300
Berlin 0,0005
Kopenhaga 110700
Londyn 2872000
Nowy Jork 623000—630000
Paryż 381000
Praga 187000
Szwajcaria 112800
Wiedeń 880
Włochy 28900

II PRZEDGIEŁDA.

Belgia 31900
Nowy Jork 624000
Kanadyj. 606000
Szwajcaria 1116000
Wiedeń 885

III PRZEDGIEŁDA.

Londyn 3600000

Nowy Jork 850000
Tendencja dla walut mocna, a dla akcji słabsza.

IV. PRZEDGIELDA

Londyn 3600000
Nowy Jork 825000 w żądaniu
Paryż 48000

Tendencja na waluty słabsza, a na akcje bez ruchu.

V. PRZEDGIELDA

Belgia 34670
Berlin 0,0002
Holandia 190000
Londyn 3500350
Nowy Jork 67000
Paryż 46000—42750
Praga 21750
Sztokholm 139000—124000

Wiedeń 1098—1027

Włochy 348000

Na nieurzędowej giełdzie akcyjnej słabe obroty akcjami przy tendencji zniżkowej.

Warszawska giełda oficjalna

Warszawa, 10 października.

WALUTY.

Dolary 690000

CZEKI.

Belgia 39000 — 355000
Berlin 0,0002
Gdańsk 0,0002
Holandia 299000 — 272000
Londyn 3500000 — 3150000
Nowy Jork 690000
Paryż 46000 — 41850
Praga 21750 — 20700
Szwajcaria 139000 — 124000

Wiedeń 1098 — 980

Włochy 34800—31400

Frank złoty 141000

Tendencja nie jednolita. —

Giełda Gdańska.

Gdańsk, 10 października.

I. NOTOWANIA GDAŃSKIE.

Marka polska 180
Dolary 2.000

II. NOTOWANIA GDAŃSKIE.

Marka polska 227
Warszawa 220
Dolary 2200—2300

III. NOTOWANIA GDAŃSKIE.

Marka polska 340
Dolary 2900

Grand-Kino

Pieniądz, miłość i szczęście

Wzruszający dramat w 6 aktach.

W roli głównej najwybitniejsze siły ekranu.

Początek o godz. 5 pop. w sob. i niedz. o godz. 3-ej po ppł. ostatniego seansu o godz. 9.30 wieczór.

(2094s)

Cyrk Ciniselli

Konstantynowska 15.

Dziś i codz. o godz. 8,30 wiecz.

2095s

Cała Łódź odżywa się z zachwytem
o węgierskim królu skrzypków

LAJOS RIGO - Występ Cow-boy-ów

oraz innych znakom. sił atrak. sławy światowej z dyr. Cinisellim na czele.

Orkiestra Filharmoniczna w Łodzi.

Sala Filharmonji Dzielna 20

W niedzielę dn. 14 b. m. o godz. 12.30

II Koncert Ludowy (Poranek symfoniczny)

Dyrekcja Marjan Rudnicki

Solista Stanisław Zmierz (baryton)

W programie m. in. utwory Noskowskiego, Zielińskiego
Prolog do op. „Pajace”

We wtorek dnia 16 b. m. o godz. 8.30

3-ci Wielki Koncert Symfoniczny

Dyrekcja: W. Berdiajew

Solista: Egon Petri

W programie m. in. Skriabin Symfonia I. Mozart—
koncert D-mol.

Bilety do nabycia w gmachu Filharmonji Kasa № 2
od 11—1 i od 3—7. 2099s1

Maszynistka

potrzebna do biura. Oferty
do adm. Rozwoju pod „Ma-
szynistka” (2103s1)

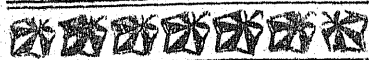

Mężczyzna

inteligentny na stanowisku po-
za panną lub wdówką cel wpo-
ne towarzystwo. Oferty do Roz-
woju sub „Towarzyszka życia”
2060s1

Młody mężczyzna,

chrześcijanin (żonaty) władają-
cy językiem niem. w słowie i
piśmie z dobrymi świadectwami
poszukuje posady posady
możnego lub portjerstwa. Oferte
do Rozwoju pod „Woźny”
2058s1

Zaginął piesek

mały, czarny, piersi, kołce nóż-
ek i koniec ogonka biały. Pro-
szę odprowadzić za wynagro-
dzeniem ul. Grabowa 14 mieszk-
kanie 2. (2062s1)

Proszę p. Złodzieja

o zwrot skradzionego mi one-
daj koszu z przyrządami fizycz-
nymi, które dla nie o żadnej
wartości nie przedstawiają, za
nagrodą 5.000.000 mk. „Wiedza”
Pomoce naukowe i szkolne. Ce-
gielmana 14.

Dr. Edmund Ekkeert

choroby skórne i weneryczne.
Przyjmuje od 12—2 i od 5—8.
Panie od 3—4. Ul. Kilińska 10
137, trzeci dom od Główniej.
1868

Dyrekcja koncertów: Alfred Strauch.

SALA FILHARMONJI

Niedziela, dn. 14 października 1923 r. o. g. 4 pp.

Koncert popołudniowy Portów

Udział biorą:

Józef Wittlin

Witold Wandurski

Juljan Tuwim

Mieczysław Braun

Słowo wstępne: „Muzyka a Poezja” wypowie Wi-
told Wandurski. Autorzy wygłoszą swe ostatnie
utwory. (2097-b)

Szczegóły w programach. Szczegóły w programach.

Bilety w cenie od 25,000 do 100,000 mk. do nabycia w ka-
sie Filharmonji codziennie od godz. 10—1 i od 3—7 wiecz.

Szkola tańca W. LIPINSKIEGO

Zapisani do grup A, C i D zechcą pofatygować się na ul. Ewan-
gelićką 17 po karty wstępu na wykłady. 2095s1

Woźny

potrzebny do większego biura, piśmienny, żonaty, moż-
liwie bezdzietny z mieszkaniem, opałem i światłem.

Oferty pod „Woźny” do adm. „Rozwoju”

(2101 1)

Parę wagonów kartofli

i kapusty do sprzedania na dogodnych warunkach.

Oferty do „Rozwoju” sub „Kaz”

2105s3

Przetarg ofertowy.

Szefostwo Inżynierji i Saperów D.O.K. IV Łódź

ogłasza przetarg ofertowy na dzień 22 października r. b. na go-
dzinę 11-tą na remont w koszarach 4 p. a. c. przy ul. 6-go Sier-
pnia № 84/86 w Łodzi na wymianę stropów i przerobienia klatek
schodowych.

Na dzień 23 października r. b. również na godz. 11-tą prze-
targ na remont kapitalny 26 p. a. p. w Skierniewicach.

Bliższych informacji udziela Ref. techniczny Szef. Inż. i
Sap. D. O. K. IV w godzinach urzędowych, gdzie można oglądać
plany, dotyczące powyższych remontów.

Wadium w wysokości 1 proc. od sumy ofertowej winno być
złożone w Kasie Skarbowej.

Słabe kosztorysy otrzymać można w kancelarii Szefostwa
Inż. i Sap. za zwrotem kosztów.

Oferty zapieczętowane i należyte ostateczne z dołącze-
niem kwitu na opłacone wadium i zaświadczeniem, że warunki
ogólne zatwierdzone przez M. S. Wojsk. są oferentowi znane,
winny być złożone w dniu przetargu na godzinę 10 rano w Ref.
Technicznym Szef. Inż. i Sap.

Szef Inż. i Sap. zastrzega sobie prawo wyboru oferenta.

2095s1

